

Samen vooruit: in verbinding, in actie

Jaarverslag 2025

Goedgekeurd tijdens de Algemene Ledenvergadering op 16 april 2026

**Samen
Werkt.**

Voorwoord Andy Wehkamp

Dit jaarverslag wil ik het liefst beginnen met het vieren van de positieve resultaten van Partos, van onze leden en hun partnerorganisaties, en van de sector ontwikkelingssamenwerking in het algemeen. Ondanks alle turbulentie en crises in de wereld, is er toch ook positief nieuws. Onderzoek van de Verenigde Naties en verhalen van onze leden laten zien dat in 2025 extreme armoede wereldwijd iets is afgenomen. Er is meer toegang tot drinkwater, elektriciteit en het internet. Ecosystemen, eerlijke handelsketens, organisaties, kleine bedrijfjes en coöperaties zijn versterkt. Vooral veel jonge vrouwen in het globale zuiden kregen meer zeggenschap. Meer mensen kwamen op voor hun rechten.

Maar we weten natuurlijk ook: dit is niet het hele verhaal. 2025 was wereldwijd een jaar van een tropische storm die maar niet ging liggen. Schokkende geopolitieke veranderingen, afschuwelijke conflicten, een groeiend aantal autoritaire regimes hadden een grote impact, overal ter wereld. De relevantie van ontwikkelingssamenwerking werd ter discussie gesteld, waardoor budgetten zwaar onder druk kwamen te staan. Miljoenen mensen in tientallen landen worden daardoor geraakt.

Veel leden van Partos verkeren ook zelf in zwaar weer. De nieuwe regering Jetten lijkt het gelukkig iets beter voor te hebben met ontwikkelingssamenwerking. Er is weer meer ruimte voor het maatschappelijk middenveld. Teleurstellend bleek bij de doorrekening van het regeerakkoord dat de beloofde extra investering in ontwikkelingssamenwerking vrijwel geheel in Nederland zal worden besteed.

Wat Partos als vereniging heeft gedaan en bereikt, staat op de volgende pagina's van dit verslag. Ik ben trots op de resultaten van onze gezamenlijke inspanningen. Zo laat de "Nederland is geen eiland" campagne, die we met coalitiepartners uitvoeren, goed zien dat we als leden samen echt het verschil kunnen maken. Ik ben ook blij met het vertrouwen dat de leden aan Partos en aan mij als nieuwe voorzitter in april 2025 hebben gegeven.

Namens het bestuur, wil ik de Partos directeur en haar team bedanken voor de enorme klus die ze hebben geklaard in zeer turbulente tijden. Speciale dank ook voor onze leden, hun ruim 4 miljoen vrijwilligers en donateurs, hun zuidelijke partners, en onze "Nederland is geen eiland" coalitiepartners. Door hun bijdrage, vertrouwen en inzet konden we de ambities van Partos dichterbij brengen.

Als we onze krachten bundelen, goed samenwerken, ook aan noodzakelijke veranderingen en innovatie in internationale samenwerking, creëren we echte meerwaarde. Daarom eindig ik met een oproep, niet alleen aan onze leden, maar ook aan potentiële leden en partners: Kom erbij, doe mee!

Voorwoord Liana Hoornweg

Aan alle leden die zich dit jaar solidair hebben getoond met elkaar en met Partos: heel veel dank. Dat was niet vanzelfsprekend. We weten dat veel lidorganisaties het zwaar hebben (gehad) en dat lid blijven een bewuste keuze was die financieel pijn kon doen. Juist daarom zijn we jullie zeer dankbaar. Samen blijven we sterk staan en geven we het signaal af dat maatschappelijke organisaties ertoe doen.

In 2025 kwam het programma Leren & Innoveren ten einde. Met een mooi slotevenement in de Rotterdamse Doelen namen we afscheid van vijf jaar leren, uitwisselen en innoveren binnen dit programma. Veel deelnemers waren actief betrokken, luisterden naar inspirerende sprekers, vierden de resultaten van de Strategische Partnerschappen en gingen in gesprek over de toekomst. Het was een passend hoogtepunt waar we met trots op terugkijken.

Vanaf 2026 ontvangt Partos geen subsidie meer van Buitenlandse Zaken en verwachten we lagere contributie-inkomsten. Daarom is eind 2025 een reorganisatie gestart. We hebben afscheid genomen van twee collega's en in 2026 volgden er nog drie. Dat is niet makkelijk, al zijn de collega's positief vertrokken. Met een kleiner team blijven we ons inzetten voor ontwikkelingssamenwerking. Jullie betrokkenheid is daarbij belangrijker dan ooit.

Ook op het gebied van lobby en beleidsbeïnvloeding kijken we met tevredenheid terug op het verkiezingsjaar. De campagne 'Nederland is geen Eiland' had veel impact. We werkten in een brede coalitie samen met als voorzichtig resultaat dat volgens het regeerakkoord er jaarlijks opnieuw 275 miljoen euro toegevoegd wordt aan het OS-budget. Dit is niet de enige coalitie waarin samenwerking resultaten boekt, Building Change is een andere. Voor Partos onderstreept dit het belang van gericht samenwerken met anderen op één onderwerp en het doen van duidelijke oproepen aan machthebbers die besluiten nemen over onze sector.

We zijn blij dat de periode van afbraakbeleid bijna voorbij is. We willen niet terug naar het verleden, maar zien wel dat door snelle reorganisaties veel kennis en ervaring verloren dreigt te gaan. We bouwen daarom voort op wat we in 2025 zijn gestart: anderen uit bijvoorbeeld de wetenschap, defensie, het bedrijfsleven zich laten uitspreken over het belang van internationale samenwerking en het maatschappelijk draagvlak vergroten. Voor onze leden willen we van betekenis blijven, de banden versterken en actief kijken wie we met elkaar kunnen verbinden om ervaringen te delen.

Tot slot: Partos en de diverse partners binnen het Leren & Innoveren programma realiseerden opnieuw mooie publicaties, die in dit verslag uitgebreid worden besproken. Eén wil ik er op voorhand graag uitlichten: [*The Power of Partnerships: 27 stories of Civil Society driving Change.*](#) Positiviteit gegarandeerd. Samen werkt!

Inhoud

Voorwoord Andy Wehkamp	2
Voorwoord Liana Hoornweg.....	3
In het kort: Partos in 2025	5
Partos in actie en verbinding in 2025	6
1. Beleidsbeïnvloeding en belangenbehartiging.....	6
1.1 Campagne 'Nederland is geen eiland': Mobilisering van draagvlak	6
1.2 Verdediging van de ruimte voor het maatschappelijk middenveld	6
1.3 Beleidscoherentie en SDG's.....	6
1.4 Netwerk, monitoring en Europees beleid.....	7
2. Communicatie & Engagement.....	8
2.1 Een krachtige sectorstern en politieke impact.....	8
2.2 Dialoog met de samenleving en wereldburgerschap	8
2.3 Innovatie, inclusieve communicatie en verenigingsleven	9
2.4 Conclusie: Bewezen kracht van collectieve actie	9
3. Leren en Innoveren – Partos Innovation Hub	10
3.1 Positieve resultaten werden extern gevalideerd	10
3.2 Concrete publicaties die kennis bewaren.....	11
3.3 Netwerkbetrokkenheid en bereik.....	11
3.5 Kritische reflectie op uitdagingen	11
3.6 Conclusie: een blijvende basis voor de toekomst	12
4. Organisatie, Kwaliteitsbeheer en Vereniging	13
4.1 Bedrijfsvoering en Kwaliteitsbeheer	13
4.2 Bestuur en Governance	13
4.3 Medewerkers en werkomgeving.....	14
4.4 Ledenbinding en Risicomanagement.....	15
4.7 Organogram 2025.....	17
4.8 Ledenlijst 2025.....	17
Resultaat 2025.....	19

In het kort: Partos in 2025

Voor Partos en de leden was 2025 een jaar van contrasten. Ondanks geopolitieke onrust en wereldwijde bezuinigingen op ontwikkelingsbudgetten wisten we toch betekenisvolle resultaten te boeken in lijn met de doelen uit het jaarplan 2025 (zie hieronder dikgedrukt):

- **Politieke druk uitoefenen** - Partos behartigde het belang van het maatschappelijk middenveld ondanks politieke onrust. Door uitwisseling met andere netwerken, Staatssecretaris de Vries, BZ en leden van de Tweede Kamer werd aandacht gecreëerd voor maatschappelijke ruimte en het behoud van ontwikkelingsbudgetten. Actieve lobby voor het behoud van de koppeling tussen het nationale inkomen en het ontwikkelingsbudget leidde uiteindelijk tot een jaarlijkse toewijzing van €275 miljoen extra aan het ontwikkelingsbudget volgens het regeerakkoord.
- **Innovation Hub L&I programma afronden en kennis borgen** - Het Leren & Innoveren programma (2021-2025) werd groots afgesloten in de Doelen samen met 200 deelnemers. De externe evaluatie van de afgelopen vijf jaar door Rooted Otherwise bracht overwegend positieve resultaten aan het licht, vooral op het gebied van agenda-setting, versterkte relaties en praktische instrumenten zoals de Power Awareness Tool en Feminist Monitoring, Evaluation & Learning Guide. Belangrijke kennisproducten die zijn ontwikkeld en op de Partos website staan, zijn de Inclusieve Communicatiegids, een DEI-handboek en publicaties over strategische partnerschappen.
- **Draagvlak campagnes voortzetten en dialoog stimuleren** Partos bouwde aan een brede maatschappelijke coalitie om draagvlak te creëren voor meer ontwikkelingsbudget. Partners in de coalitie "Nederland is geen eiland" waren onder andere FNV, KNVB, Cordaid, Oxfam Novib, Solidaridad en de Raad van Kerken. Deze coalitie stimuleerde dialoog tussen politiek, maatschappelijke organisaties en het publiek, wat leidde tot erkenning van de bijzondere samenwerking tijdens de Nacht van de Lobbyist, waar de coalitie de award voor 'Meest baanbrekende samenwerking' won begin 2026.
- **Ledenondersteuning** Partos vertegenwoordigde eind 2025 meer dan 100 lidorganisaties, wat veel is in vergelijking met omringende landen. Ondanks financiële druk op de sector bleven de meeste leden het netwerk trouw. De deelname aan de meeste sessies was actief en goed met positieve beoordelingen.

Uitdagingen

- Einde subsidie voor het Leren & Innoveren-programma per 2026 leidde tot reorganisatie en vertrek van vijf medewerkers,
- Aanbod van sommige sessies was niet altijd voldoende aangepast op de vraag.
- Inkomsten diversifiëren leverde nog geen overtuigend alternatief op.

Conclusie Partos blijft verbonden met leden en daadkrachtig onder het motto Samen Werkt! We kiezen voor transparantie in communicatie, samenwerking met anderen en zoeken naar nieuwe vormen van impact. Samen met leden bouwt Partos aan een toekomstbestendige sector die ook in veranderende tijden het verschil maakt.

Partos in actie en verbinding in 2025

1. Beleidsbeïnvloeding en belangenbehartiging

Na de verkiezingen van eind 2023 bleef de politieke omgeving ook in 2025 instabiel, met name op het terrein van ontwikkelingssamenwerking. De sector zag zich geconfronteerd met extra bezuinigingen, de ontkoppeling van ODA van het Bruto Nationaal Inkomen, een halvering van het budget voor maatschappelijke organisaties en een vertraagde start van nieuwe financieringsregimes. Deze situatie werd versterkt door het aflopen van strategische partnerschappen eind 2025 en de aanstaande Tweede Kamerverkiezingen. In deze context heeft Partos, in nauwe samenwerking met de Lobbygroep, ingezet op het beïnvloeden van partijprogramma's en het waarborgen van de ruimte voor het maatschappelijk middenveld.

1.1 Campagne 'Nederland is geen eiland': Mobilisering van draagvlak

Om het belang van internationale samenwerking zichtbaar te maken, voerde Partos in 2025 samen met een brede coalitie (waaronder FNV, KNVB, Raad van Kerken en diverse Partos-leden) de campagne '[Nederland is geen eiland](#)' uit. De campagne resulteerde in concrete politieke winst: tien politieke partijen gaven een schriftelijke toezegging om te blijven investeren in ontwikkelingssamenwerking. Daarnaast ontvingen en steunden meerdere fracties de bijbehorende petitie die in september aan de Tweede Kamer werd aangeboden. De publieksactie '[Rennen voor rechtvaardigheid](#)' in oktober en een intensieve mediabekendheid (o.a. in AD en Trouw) zorgden ervoor dat het thema nadrukkelijk op de agenda bleef staan in zowel het publieke als het politieke debat.

1.2 Verdediging van de ruimte voor het maatschappelijk middenveld

Het behoud van flexibele financiering en betekenisvolle consultatie van het middenveld bleef een centrale pijler. De vertraging in de invoering van het nieuw financieringsinstrumentarium voor het maatschappelijk middenveld en de uitsluiting van belangenbehartiging creëerden een financieringsgat en onzekerheid. Partos benutte een uitnodiging tot overleg met Staatssecretaris de Vries in november om het strategische belang van maatschappelijke organisaties in het buitenlandbeleid te onderstrepen. Tijdens dit gesprek werd de toegevoegde waarde van partnerschappen onderbouwd met inzichten uit de [publicatie *The Power of Partnerships*](#), waarmee Partos de noodzaak én meerwaarde van een robuust middenveld voor effectief beleid aankaartte. We merken dat er weer wat ruimte ontstaat voor maatschappelijke organisaties.

1.3 Beleidscoherentie en SDG's

In samenwerking met de coalitie Building Change (Woord en Daad, FMS en Partos) is aandacht gevraagd voor beleidscoherentie, met name via de campagne 'Adopteer een SDG'. Na de verkiezingen zijn nieuwe Kamerleden actief benaderd om de impact van Nederlands beleid op de SDG's te erkennen. Partos leverde een bijdrage aan de [Nationale SDG-rapportage](#) over de inzet van het Nederlandse middenveld. Daarnaast publiceerde de coalitie de factsheet

[Helder over Elders](#) om ministeries te prikkelen tot meer aandacht voor de 'elders'-dimensie, en werd het jaarlijkse Toets Effecten Ontwikkelingslanden-onderzoek gepresenteerd.

1.4 Netwerk, monitoring en Europees beleid

Partos heeft in 2025 negen lobbynetwerkbijeenkomsten georganiseerd over actuele thema's zoals de Miljoenennota en de NAVO-norm, waarbij gemiddeld 28 deelnemers aanwezig waren. Deze bijeenkomsten dienen als platform voor kennisuitwisseling en verdieping, waarbij coalitievorming met breed gedragen partners waardevol blijft. De gebruiksvriendelijkheid van de Politieke Monitor is geoptimaliseerd, waardoor leden via wekelijkse mailings en een portaal continu worden geïnformeerd over politieke ontwikkelingen. *Een volger van de Politieke Monitor geeft aan: "Ik raad iedereen aan om je te abonneren op de Partos Politieke Monitor, waar wekelijks goede samenvattingen worden gedeeld van politieke zaken (en debatten) m.b.t. ontwikkelingssamenwerking. Heel handig als je druk bent en op de hoogte wilt blijven van wat er speelt in de politiek".*

Op Europees niveau zijn de voorbereidingen voor het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK) gevolgd in samenwerking met CONCORD en de EU Lobbygroep. Contacten zijn onderhouden met leden van het Europees Parlement en relevante directies van Buitenlandse Zaken over het instrument *Global Europe*. Twee bijeenkomsten over *EU Delegated Cooperation* en de *Global Gateway*-strategie droegen bij aan meer kennis van Partos-leden over het Europese beleidskader, al werd ook duidelijk dat hier niet altijd direct een ingang naar EU-financiering is voor NGOs.

1.6 Concluderend voor 2025

Het jaar 2025 toont dat Partos samen met de leden en binnen coalitieverband effectief kan opereren binnen krappe politieke kaders. De campagne 'Nederland is geen eiland' leverde concrete resultaten op, met tien partijen die een toezegging deden en meerdere fracties die de ondersteunende petitie ontvingen. Tegelijkertijd bleek dat politieke aandacht niet gelijkstaat aan politieke prioriteit. De vertraging in de start van de uitvoering van het nieuwe subsidiekader voor maatschappelijke organisaties na de afloop van strategische partnerschappen betekende dat organisaties te maken kregen met een financieringsgat. Dit vormt een risico voor langetermijnplanning en effectiviteit van maatschappelijke organisaties.

1.7 Vooruitzicht 2026

Voor het komende jaar ligt de uitdaging in het vertalen van politieke *goodwill* naar gegarandeerde begrotingsmiddelen. Mogelijk biedt financiering vanuit de EU hier kansen voor diversificatie van financieringsstromen, maar deze route is absoluut niet gegarandeerd. Er bestaat momenteel een duidelijke mismatch: Nederland is nog onvoldoende ingericht om EU-fondsen effectief aan te trekken en deze van meerwaarde te laten zijn voor het maatschappelijk middenveld. Het vereist een strategische inspanning om deze kloof te dichten en de toegang tot Europese financiering te optimaliseren. Het behoud en de verdieping van coalities met breed gedragen partners blijft essentieel om de ruimte voor het maatschappelijk middenveld te waarborgen in dit veranderende landschap.

2. Communicatie & Engagement

In 2025 stuurde Partos op het versterken van het publieke en politieke debat rondom internationale samenwerking, juist in een tijdperk van mondiale crises en fors bezuinigingen. Door samen met leden op te trekken, lukte het om de ontwikkelingssector te positioneren als een onmisbare en betrouwbare partner binnen het bredere buitenlandbeleid. De door ons gebruikte framing en kernboodschappen vonden we terug in krantencommentaren, artikelen van partners en zelfs in de plannen van politieke partijen, wat aantoont dat de sector gezamenlijk een sterke stem heeft weten te vormen.

2.1 Een krachtige sectorstem en politieke impact

Als verbinder en aanjager van de sectorcommunicatie werkte Partos nauw samen met diverse actieve leden in de kerngroep sectorcommunicatie en de persgroep om één krachtige sectorstem te creëren. Deze samenwerking resulteerde in twee grote campagnes: '[Nederland van de Kaart](#)', met een film en petitieoverhandigingen, en '[Nederland is geen eiland](#)' na de zomer. Deze gezamenlijke inzet leverde tastbare resultaten op, waaronder vier aangenomen moties in zowel de Eerste als de Tweede Kamer en het feit dat onze framing houvast vond in het publieke en politieke debat. De campagnes werden opgepakt door minimaal twaalf externe nieuws- en partnerplatforms en leidden tot zichtbare politieke betrokkenheid en tot verwijzingen naar onze boodschap in Kamerdebatten en partijprogramma's. Naast deze campagnes investeerden we in de ontwikkeling van narratieven, onder meer met Goede Doelen Nederland over [het verhaal van goede doelen](#), en gaven we leden concrete tools om [zondebokpolitiek](#) te bestrijden in hun eigen communicatie.

2.2 Dialoog met de samenleving en wereldburgerschap

Het stimuleren van dialoog tussen de sector en de samenleving was een centraal speerpunt, waarbij Partos bijeenkomsten en evenementen faciliteerde om het gesprek over internationale samenwerking te verdiepen. Tijdens de [Impact Fair](#), die ruim 7.000 bezoekers trok, presenteerden Partos en elf leden gezamenlijk het paviljoen '[Ontwikkeling Werkt](#)', waar bezoekers via een Wereldcafé in gesprek gingen over thema's zoals gezondheid, water en duurzame energie. Bezoekers konden via een quiz met feiten en fabels een genuanceerder beeld van ontwikkelingssamenwerking en de sector krijgen, wat ook terugkwam in de vele gesprekken aan de tafels. Een van de deelnemende organisatie schreef in de evaluatie: *"De ontwikkelingssamenwerkingssector hoort er te zijn op de impact fair. Het is goed voor onze zichtbaarheid en het is gewoon een waardevol moment voor interactie met het Nederlands publiek. Voor mij zit de toegevoegde waarde erin om er als sector te staan, niet als losse organisaties. Dus 'Ontwikkeling werkt' was goed gekozen."*

De '[Ontwikkeling Werkt](#)'-campagne werd voortgezet met korte films over Nederlanders die zich actief inzetten voor ontwikkelingssamenwerking. Tijdens de Partindag werden particuliere initiatieven betrokken via een interactieve quiz. Parallel hieraan werkte Partos met leden aan het versterken van wereldburgerschap door middel van diverse bijeenkomsten over de [toekomst van wereldburgerschap](#), de [implementatie in organisatiestrategieën](#) en de

[kansanalyse 'Versterking van wereldburgerschap in Nederland](#). Hiermee zetten we wereldburgerschap op de agenda en joegen we het onderwerp verder aan. Wereldburgerschap werd opnieuw onderwerp van gesprek binnen het ministerie van Buitenlandse Zaken en meerdere betrokken leden namen het expliciet op in hun meerjarenstrategie. Er was ook uitwisseling met onderwijsorganisaties op dit onderwerp.

2.3 Innovatie, inclusieve communicatie en verenigingsleven

Doordat het programma Leren en Innoveren in 2025 werd afgerond, werd ook de [Community of Practice Inclusive Communication](#) afgerond. Het jaar stond in het teken van consolidatie en borging van de opgedane kennis. De Inclusieve Communicatiegids wordt inmiddels actief gebruikt door diverse leden en is opgenomen in de programma's van diverse universiteiten, waaronder de UvA, UMC, UU en Astrum College. De kennisuitwisseling bleef levendig met sessies over [ethisch omgaan met AI-afbeeldingen](#), een workshop in Brussel op uitnodiging van 11.11.11 en de NGO Federatie, en tijdens de [Innovation Impulse](#) in november, waar onder meer de video met de [tien leidende principes](#) werd gelanceerd en Thomas Coombes als keynote-speaker optrad. Alle materialen en registraties blijven beschikbaar via de [website van Partos](#). Een reactie van deelnemer "At Musicians Without Borders, we've included your Inclusive Communication Guide and Glossary in our writing style guide, and have adjusted the language we use in our organisational documents, partnership agreements, and grant applications. It's been an eye-opening process, and one that has made us more perceptive of how we write, speak, and think."

Binnen de vereniging zelf zette Partos in op actieve betrokkenheid door nieuws van leden vaker te delen via mailings, de website en sociale media, wat resulteerde in een zichtbare groei in het aantal leden dat actief deelneemt aan de communicatie. De [overstap van X naar Bluesky](#) in januari 2025 benadrukte de keuze voor veilige en inclusieve online omgevingen. De groei op LinkedIn met ongeveer 1600 volgers en de actieve aanwezigheid op Instagram versterkt de onderlinge verbondenheid verder.

2.4 Conclusie: Bewezen kracht van collectieve actie

De resultaten van 2025 tonen aan dat samenwerking de sleutel is tot impact in een tijdperk van crises en bezuinigingen. Partos heeft bewezen dat wanneer de sector één stem vormt, die stem niet alleen gehoord wordt in de politiek, maar ook resoneert in de samenleving. Van de vier ingediende moties in de Eerste en Tweede Kamer tot de erkenning tijdens de Nacht van de Lobbyist, van het genuanceerde beeld bij de Impact Fair tot de borging van kennis via de Inclusieve Communicatiegids – elke activiteit versterkte de positie van internationale samenwerking als onmisbare pijler van ons buitenlandbeleid. De uitdagingen blijven bestaan, maar de sector heeft nu een bewezen model voor collectieve actie dat de basis vormt voor verdere groei en invloed in de jaren die komen. Voor 2026 ligt de focus op het voortzetten en versterken van deze coalities, zodat de gezamenlijke kracht van de sector ook in de toekomst een blijvende impact blijft hebben op het publieke en politieke debat.

3. Leren en Innoveren – Partos Innovation Hub

Het vijfjarige Partos-programma Leren & Innoveren, dat van 2021 tot en met 2025 werd uitgevoerd met steun van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, heeft zich bewezen als meer dan een reeks activiteiten. Het slotjaar 2025 markeerde niet alleen het einde van de financiering, maar vooral het moment om de behaalde resultaten te vieren en duurzaam te borgen. De kern van dit programma lag in het aanjagen van leren en innovatie binnen de sector, met als doel leden en de bredere gemeenschap voor te bereiden op de toekomst en hun maatschappelijke impact te vergroten.

3.1 Positieve resultaten werden extern gevalideerd

Een onafhankelijke eindevaluatie, uitgevoerd door Rooted Otherwise volgens strikte kwaliteitscriteria en met een dekoloniale, feministische en systeemgerichte benadering, bevestigt dat het programma overwegend positieve resultaten heeft geboekt. De drie meest duurzame bijdragen van het programma zijn duidelijk zichtbaar geworden:

(1) **Allereerst heeft het Leren & Innoveren programma gezorgd voor agenda-setting en verandering** van het discours. Thema's zoals gelijkwaardige partnerschappen, feministische monitoring en evaluatie (MEL), en inclusieve communicatie zijn niet alleen op de agenda geplaatst, maar hebben ook bijgedragen aan een belangrijk verschuiving in gebruik van taal, perspectief en normstelling binnen de sector.

Ten tweede hebben de versterkte relaties en netwerkeffecten geleid tot samenwerkingen die de formele kaders overstijgen. Organisaties werken nu structureel samen, mede gedreven door de connecties die tijdens het programma zijn gelegd. Over de SP'labs gaven bijvoorbeeld deelnemers aan:

“The one-to-one connections are the most powerful.”

“After that, we could actually reach out to each other.”

“There are relationships that would actually continue beyond the program.”

(2) **Ten derde hebben de ontwikkelde praktische instrumenten, zoals de Power Awareness Tool en de Feminist MEL Guide, concrete veranderingen teweeggebracht in de praktijk.** Deze tools zijn niet in de la beland, maar hebben zelfs internationale verspreiding gevonden; ze worden nu gedeeld door NGO-platforms in landen als Australië, Frankrijk, Duitsland, België en Ierland, en er is een strategisch partnerschap aangegaan met de Belgische NGO-federatie om deze verspreiding verder te verankeren.

De Innovation Hub fungeerde in deze jaren als een cruciale ontmoetingsplek waar deelnemers niet alleen kennis deelden, maar ook nieuwe inzichten en uitdagingen gezamenlijk onderzochten. Voor veel deelnemers was dit een plek waar zinvolle, duurzame contacten binnen de sector werden gelegd die ook na de formele bijeenkomsten actief worden benut in de dagelijkse praktijk.

3.2 Concrete publicaties die kennis bewaren

De kennisuitwisseling heeft geleid tot een reeks concrete publicaties die ook na afloop van het programma toegankelijk blijven via de Partos-website. Een hoogtepunt is het online magazine in [The Power of Partnerships](#), dat de ervaringen van 27 partnerschappen binnen het *Strengthening Civil Society Policy Framework* bundelt. Deze publicatie werd feestelijk gelanceerd tijdens het slotevenement en overhandigd aan Peter-Derrek Hof van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, die het belang van lokaal leiderschap beaamde. Daarnaast zijn er leerdocumenten ontstaan over het [ethisch gebruik van kunstmatige intelligentie](#), in samenwerking met RNW Media, en [Towards a Shared Horizon for Climate Justice](#), een document vol concrete casestudies en oefeningen. Een ander belangrijk resultaat is [het DEI-handboek en werkboek](#), een praktische gids voor inclusieve verandering die is gebaseerd op de ervaringen van zestig maatschappelijke organisaties en meer dan twintig experts. Een citaat van een deelnemer "*Being part of these DEI modules and trajectories made sure that DEI is on the table...coming back with information, resources, and language.*"

3.3 Netwerkbetrokkenheid en bereik

De betrokkenheid van lidorganisaties en hun partners was indrukwekkend. Tijdens de sessies over strategische partnerschappen en innovatieve financiering, zoals impact investing en impactobligaties, waren meer dan honderd mensen aanwezig om de uitdagingen en kansen van samenwerking tussen NGO's en de private sector te bespreken. De leerlijn over het structureel integreren van leren trok honderddertig deelnemers, terwijl de Ready For The Future-series met Movement for Community-Led Development 143 mensen wist te bereiken. Ook de sessies over inclusiviteit, waaronder de Racial Justice Affinity Spaces en webinars over de anti-rights beweging, trokken honderddertig deelnemers. Het programma sloot af met het festival Innovation Impulse in De Doelen in Rotterdam, waar ruim tweehonderd deelnemers samenkwamen voor een dag vol sessies, workshops, theater en een pitchpodium. Het volledige programma werd creatief vormgegeven via een open oproep tot samenwerking, waarop veertig voorstellen uit binnen- en buitenland werden ingediend. Dit resulteerde in [tien waardevolle sessies over onder andere partnerschappen](#), community leadership, inclusieve communicatie en het tegengaan van anti-rightsbewegingen.

3.5 Kritische reflectie op uitdagingen

Hoewel de resultaten overwegend positief zijn, benadrukt de evaluatie ook belangrijke groeikansen en uitdagingen. Echte systeemtransformatie vraagt om voldoende mandaat, passende governance-structuren, heldere donorafspraken en vooral tijd. Een kritische les die uit de evaluatie naar voren komt, is dat ondanks de intentie voor brede betrokkenheid, de deelname in de praktijk toch meer schuift richting organisaties en mensen gebaseerd in Nederland. Partners uit Global Majority-landen waren weliswaar aanwezig als co-creators, maar tijd- en middelenbeperkingen bleken een struikelblok voor een evenwichtiger participatie. De resultaten werkten nu vooral via de leden door naar de partners. Ook de leiderschapssessies voor CEO's leverden gemengde resultaten op; terwijl de eerste sessie goed werd ontvangen, bleek de tweede te klein om de gewenste meerwaarde te bieden, wat

leidt tot de conclusie dat er in de toekomst gezocht moet worden naar andere vormen van intervisie en uitwisseling.

3.6 Conclusie: een blijvende basis voor de toekomst

Helaas is de financiering voor het programma gestopt en is het zonder additionele financiering in de toekomst niet mogelijk om met evenveel inzet, inhoud en regelmaat inhoudelijke uitwisseling te faciliteren. Met de lancering van een permanente [kennisbank](#) en [overzichtspagina](#) op de Partos-website is de kennis van het programma in ieder geval veiliggesteld voor de toekomst. Het Leren & Innoveren-programma is dan wel formeel afgelopen, de veranderingen die het heeft teweeggebracht in de manier waarop de sector samenwerkt, leert en reflecteert, gaan zoveel mogelijk door. De tools, netwerken en inzichten vormen nu een blijvende basis voor de sector om zich aan te passen in tijden van verandering en vooruit te kijken.

4. Organisatie, Kwaliteitsbeheer en Vereniging

4.1 Bedrijfsvoering en Kwaliteitsbeheer

In 2025 heeft Partos interne procedures, ICT en databeheer geoptimaliseerd. Er is gewerkt aan het verbeteren van interne procedures rondom de administratieve organisatie, en er zijn belangrijke vernieuwingen doorgevoerd op het gebied van ICT en databeheer. Het kwaliteitsbeleid werd verankerd via risicomangement, ondersteund door interne audits. Leden kregen indien gevraagd advies over de ISO 9001-certificering.

Op het gebied van integriteit werden diverse activiteiten georganiseerd, waaronder een bijeenkomst met Goede Doelen Nederland en trainingen over morele oordeelsvorming. Intern volgden drie teambuildingworkshops over een veilige werkomgeving, resulterend in concrete afspraken. Er werden in 2025 geen integriteitsincidenten gemeld.

In het kader van Shared Services heeft Partos bij haar leden de behoeften geïnventariseerd door middel van een belronde. Hieruit bleek een duidelijke vraag naar diensten op het gebied van juridische ondersteuning bij reorganisaties. Ter vervulling van deze behoefte is de bestaande juridische service binnen Shared Services verder uitgebreid. Daarnaast was 2025 het een na laatste jaar van de raamovereenkomst met Diversity Travel. Partos heeft actief contact opgenomen met de deelnemende leden om de voor- en nadelen van verdere deelname in het laatste jaar (2026) toe te lichten, zodat leden een weloverwogen keuze konden maken.

4.2 Bestuur en Governance

Het bestuur van Partos onderging in 2025 enkele wijzigingen, waarbij zowel afscheid als instroom centraal stonden. In april 2025 vond er een belangrijke bestuurswisseling plaats. Hans Bruning nam na twee termijnen afscheid als voorzitter en werd opgevolgd door Andy Wehkamp, wiens benoeming als onafhankelijke voorzitter door de Algemene Ledenvergadering werd bevestigd. Ook Rina Molenaar verliet het bestuur na twee termijnen. Joke Le Poole en Saranel Benjamin traden in april toe, maar Saranel Benjamin moest kort daarna weer afscheid nemen toen zij overstapte naar een organisatie die geen Partos-lid is. Het bestuur bestond hierdoor in 2025 uit acht leden, later zeven. Andy Wehkamp leidde haar eerste ALV in november op vakkundige wijze.

Het bestuur vergaderde in 2025 zeven keer, inclusief één strategiedag. Besproken zaken omvatten de evaluatie van jaarplan en jaarrekening 2025, het lopende jaarplan en begroting 2026, herziening van het Huishoudelijk Reglement, samenwerking met en beleidsbeïnvloeding richting het ministerie van Buitenlandse Zaken, politieke keuzes en hun impact op leden, een zelfevaluatie van het bestuur, en herziening van de statuten. Het bestuur heeft twee subcommissies: de auditcommissie en de remuneratiecommissie. De auditcommissie kwam driemaal bijeen en besprak de begroting, de jaarrekening, het financiële beleid en de hoogte van de reserveringen. De remuneratiecommissie kwam twee keer bijeen en droeg zorg voor de beoordeling van het functioneren en de besluitvorming over de beloning van de directeur. Bestuursvergaderingen werden door de voorzitter, de directeur en de officecoördinator voorbereid en van documentatie voorzien. De directeur woonde alle bestuursvergaderingen bij.

Verenigingsbestuur in 2025

Naam	Functie	Lid sinds	Lidorganisatie	Nevenfuncties
Hans Bruning	Voorzitter Lid remuneratie-commissie	18-4-2019 (tweede termijn) t/m 17-04-2025	Onafhankelijk	Eigenaar van Hans Bruning Bestuursadvies Partner Denktank Socires Lid Comité van Aanbeveling Netherlands International Cooperation Collection Lid Adviesraad Byapar Briddhi Bikalpa, Nepal PUM expert energy sector Lid Raad van Toezicht Deal Foundation Bestuurslid Prisma
Andy Wehkamp	Voorzitter Lid remuneratie-commissie	17-04-2025	Onafhankelijk	Auteur Uitgeverij Jongbloed Bestuurslid Vrienden van Leliezorg Columnist Reformatorisch Dagblad
Rina Molenaar	Lid	18-4-2019 (Tweede termijn) t/m 17-04-2025	Woord en Daad	Voorzitter bestuur DCDD (Dutch Coalition on Disability and Development) Directeur MIVA
Erik Ackerman	Lid Vicevoorzitter en lid remuneratie-commissie	12-11-2020 (Tweede termijn)	Liliane Fonds	Bestuurslid Dutch Coalition for Relief and Development Lid van Raad van Toezicht Dutch Relief Alliance
Edwin Visser	Lid Lid Auditcommissie	12-11-2020 (Tweede termijn)	ZOA	Geen
Hans Heijdra	Penningmeester id Auditcommissie	17-11-2022	SNV	Bestuurslid Raam op Rusland Penningmeester Piet Gerrits Foundation Lid van Raad van Toezicht Dutch Relief Alliance
Pepijn Gerrits	Lid	16-11-2023	Oxfam Novib	Lid van de Raad van Toezicht en voorzitter van de auditcommissie van stichting Vrouwenopvang Rosa Manus
Annelies Kanis	Lid	25-04-2024	The Hunger Project	Voorzitter van bestuur van Max Social Enterprise in Bangladesh
Joke le Poole	Lid	17-04-2025	Max Foundation	Geen
Saranel Benjamin	Lid	17-04-2025 t/m 20-11-2025	Mama Cash	Geen

4.3 Medewerkers en werkomgeving

Het team van Partos werkte volgens het jaarplan dat door de Algemene Ledenvergadering is goedgekeurd. De sfeer op kantoor was informeel, open en inclusief, met korte lijnen en kerntaak- en projectgericht werken. Iedere week was er een teamoverleg om activiteiten op elkaar af te stemmen en samenwerking te optimaliseren. De directeur en de hoofden van de kerntaken stemden wekelijks op hoofdlijnen de activiteiten af. Ook vonden plannings- en functioneringsgesprekken plaats. Voor het formatieplaatje van 2026 zijn de bestaande functieprofielen waar nodig aangepast en extern gewogen, inclusief die van de directeur. Tijdens een interne wervingsronde zijn succesvol collega's op nieuwe functies geplaatst.

Partos kent een 36-urige werkweek. Het bureau telde op 31 december 2025 elf medewerkers (12,16 fte), waarvan twee voltijd. Het ziekteverzuim was in 2025 nihil, vergeleken met 4,59% in 2024, wat een positieve ontwikkeling is. De gemiddelde FTE in 2025 was 12,16 FTE. In 2025 gingen vier medewerkers uit dienst en twaalf stagiaires waren actief. De salarissen werden per oktober geïndexeerd met 3,5% volgens de CAO Sociaal Werk.

Het kernteam bestond in 2025 uit de volgende medewerkers:

Naam	Functie
Alba van Vliet	Impact Facilitator (vanaf maart)
Anna Gorter	Learning Experience Facilitator
Charlotte van Renselaar	Executive officemanager (tot juli)
Christina Hillenaar	Hoofd Bedrijfsvoering en Kwaliteitsbeheer
Erika van Heeringen	Medewerker Communicatie
Frederique Been	Impact Facilitator (tot januari)
Gigi Ong-Alok	Innovation Facilitator
Ida Kuijper	Medewerker Bedrijfsvoering (vanaf juli)
Koos de Bruijn	Manager Belangenbehartiging en Beleidsbeïnvloeding
Liana Hoornweg	Directeur
Marion van der Knoop	Medewerker Financiën
Sabien Rouwenhorst	Politiek Medewerker (vanaf maart)
Sera Koolmees	Senior medewerker Communicatie
Sophie Visser	Ondersteuning communicatie en team (tot 1 december)

In 2025 heeft Partos Diversiteit, Inclusie en Gelijkwaardigheid (DIG)-beleid als centraal uitgangspunt in het vernieuwde Strategisch Personeelsplan opgenomen. Dit is tevens doorgevoerd in de werving en selectieprocedure. In het kader van verbetering van het kwaliteitsmanagement is het personeelsbeleid doorontwikkeld en vastgelegd in een strategisch personeelshandboek. Qua salarissen volgt Partos de indexering van de salarisschalen van de CAO Sociaal Werk, maar wordt geen jaarlijkse periodiek uit die schalen toegepast. In 2025 speelde duurzaamheid een centrale rol binnen de bedrijfsvoering. Het kantoor in de Humanity Hub in Den Haag bevalt goed, ook gezien het duurzame interne beleid wat door de Hub zelf wordt gevoerd en verplicht wordt gesteld aan haar huurders. Veel bijeenkomsten vonden ook dit jaar weer online of hybride plaats.

4.4 Ledenbinding en Risicomanagement

In 2025 organiseerde Partos drie ALV's: twee reguliere in april en november, en een extra in mei voor instemming met de gewijzigde statuten en nog een online ledenbijeenkomst. Tijdens de reguliere ALV's werden belangrijke documenten goedgekeurd, waaronder aangepaste statuten, een nieuwe contributiesystematiek, het Huishoudelijk Reglement, het jaarverslag en de jaarrekening 2024, en het jaarplan en begroting 2026. De keynote sprekers waren Raj Kumar (DEVEX) in april en Rolien Sasse (Pax) in november, die respectievelijk over trends in internationale samenwerking (zie link voor zijn [inspirerende keynote speech](#)) en de urgentie van vredesopbouw spraken.

Het kernteam en de bestuursleden hebben regelmatig contact met de Partos-leden via ledenvergaderingen, werkbezoeken, bijeenkomsten van werkgroepen, conferenties en samenwerkingsactiviteiten. Vanwege de politieke situatie hielden we in 2025 extra veel

contact met de leden, waardoor ze goed wisten wat er speelde in het netwerk. Na de ALV in november zijn evaluaties verstuurd en de beoordeling van die bijeenkomst was goed.

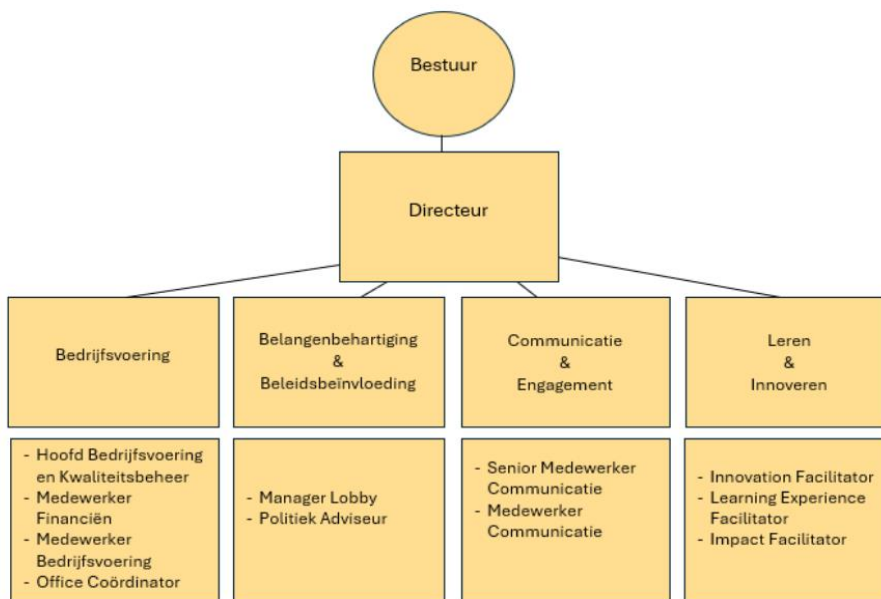
In de externe positionering sprak Partos zich uit voor het belang en de waarde van ontwikkelingssamenwerking, voor ruimte voor het maatschappelijk middenveld en voor draagvlak voor de sector. Deze boodschap herhaalden we in paneldebatten, interviews, activiteiten om media-aandacht te genereren en presentaties tijdens evenementen. Ook bleven de banden met CONCORD, de Europese koepel, en andere brancheorganisaties uit Europa, zoals Bond (UK), VENRO (DU), CONCORD Sweden, 11.11.11 en de NGO Federatie (BE), belangrijk, want ook bij de Europese Unie staat ontwikkelingssamenwerking onder druk. In mei heeft Partos in Wenen bij de Oostenrijkse koepel Globale Verantwoording verteld over de politieke situatie in Nederland. Dit was een interactieve sessie, die een goede beoordeling van de deelnemers kreeg. Voor meer samenwerking en afstemming met koepelorganisaties in het globale zuiden, dat helaas wat achtergebleven is in 2025, staat verkenning van lidmaatschap van het internationale netwerk FORUS op de agenda voor het nieuwe jaar.

De voornaamste risico's in 2025 werden gevormd door het wegvallen van inkomsten en vertrek van personeel. In het licht van de ingezette reorganisatie in 2025 is vooral gekeken naar het kunnen ondervangen van de continuïteit en bezetting op de verschillende taken van Partos. Dit heeft geleid tot het opstellen van een efficiënt formatieplaatje voor 2026, zodat de leden van Partos ongeveer op dezelfde wijze bediend kunnen blijven. Gezien het wegvallen van financiering vanuit het ministerie heeft Partos samen met een externe consultant ingezet op diversifiëring van inkomsten. Dit biedt geen overtuigend beeld voor andere inkomstenbronnen, maar er wordt wel hiermee aan de slag gegaan in het komende jaar.

Partos heeft in 2025 een externe persoon ingehuurd om klachten over lidorganisaties af te handelen, omdat intern niet voldoende tijd vrijgemaakt kan worden om adequaat te reageren. De behandeling van de klachten is daarmee overgedragen. In 2025 zijn twee klachten afgehandeld door de externe persoon.

Concluderend, Partos probeert haar maatschappelijke rol te behouden in een veranderend landschap, maar moet hierbij moeilijke keuzes maken tussen kwaliteit, capaciteit en financiële haalbaarheid. Komend jaar staat in het teken van deze keuzes.

4.7 Organogram 2025

4.8 Ledenlijst 2025

Aan het einde van 2025 had Partos 107 leden.

De nieuwe leden van 2025 zijn:	Aan het einde van 2025 hebben 10 leden opgezegd:
<ul style="list-style-type: none"> • Aqua for All • Stichting Impunity Watch • Stichting Madamfo • PharmAccess Foundation • MDF Training and Consultancy werd doneur van Partos. 	<ul style="list-style-type: none"> • 100 Weeks Nederland • Fairfood • HealthNet TPO • Macheo Nederland, Stichting • Madamfo • Pharm Access • SOMO • Sympany+ • VIA Don Bosco Nederland • Stichting Wereldkinderen

Compleet overzicht van alle leden in 2025

1. 100 Weeks Nederland	38. Kinderpostzegels	73. Save the Children Nederland
2. ActionAid Nederland	Nederland, Stichting	74. Schone Kleren Campagne
3. Aflatoun	39. KIT, Royal Tropical Institute	75. SeeYou Foundation
4. Aidsfonds, Stichting	40. Leger des Heils	76. Simavi, Stichting
5. Akvo Foundation	41. Leprastichting	77. SNV
6. Aqua for All	42. Leprazending, Stichting	78. Solidaridad Nederland, Stichting
7. AMREF Health Africa	43. Liliane Fonds	79. SOMO
8. Both ENDS	44. Macheo Nederland, Stichting	80. SOS Kinderdorpen
9. CARE Nederland	45. Madamfo	81. Sympany+
10. Centre for Safety and Development	46. Mama Cash	82. Tearfund Nederland
11. Choice for Youth & Sexuality	47. Max Foundation	83. Terre des Hommes
12. CNV International	48. MDF Training and Consultancy (Vriend Partos)	84. The Hague Academy for Local Governance
13. COC Nederland	49. Medisch Comité Nederland-Vietnam	85. The Hunger Project
14. Cordaid	50. Mensen met een missie	86. Transnational Institute
15. DOEN, Stichting	51. Mercy Corps Netherlands	87. Tropenbos International
16. Dokters van de Wereld	52. Milieudefensie, Vereniging	88. Unicef
17. Dorcas	53. Mondiaal FNV	89. Unoy Peacebuilders
18. Dutch Coalition on Disability and Development	54. Nederlands Helsinki Comité	90. Vastenactie
19. Edukans, Stichting	55. NEDWORC	91. VIA Don Bosco Nederland, Stichting
20. Fair Wear Foundation	56. Netherlands Food Partnership	92. Volunteer Activists, Stichting
21. Fairfood	57. NIMD	93. VSO Nederland
22. Foundation Max van der Stoel	58. ONE	94. WageIndicator Foundation
23. Free Press Unlimited	59. Oxfam Novib	95. War Child Alliance
24. Friends of the Earth International	60. PAX	96. WECF Nederland
25. GPPAC Foundation	61. Peace Direct NL	97. Wemos
26. Habitat Nederland	62. Penal Reform International	98. Wereldkinderen
27. HealthNet TPO	63. Pharm Access	99. Wetlands International
28. Heifer Nederland, Stichting	64. Plan International Nederland	100. Wilde Ganzen, Stichting
29. Het Nederlandse Rode Kruis	65. Prisma, Vereniging	101. WO=MEN
30. Hivos	66. PSI Europe (Stichting)	102. Women Win
31. Homeplan, Stichting	67. PUM	103. Woord en Daad, Stichting
32. ICRA (International Centre for development oriented Research in Agriculture)	68. Radio la Benevolencija	104. World Vision Nederland, Stichting
33. IJMNL (International Justice Mission Nederland)	69. Red een Kind, Stichting	105. WWF - NL (Wereld Natuur Fonds)
34. Impunity Watch	70. Right to Play, Stichting	106. Young Africa International
35. IRC, Stichting	71. RNW Media	107. ZOA, Stichting
36. IUCN Nederlands Comite	72. Rutgers, Stichting	
37. Kerk in Actie		

Resultaat 2025

Goedgekeurd door Dubois 02/04/2026

	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026
BATEN			
Contributies	945.000	963.942	870.000
Overige baten	622.000	678.354	17.100
Totaal baten	€ 1.567.000	1.642.296	887.100
LASTEN			
Personeelskosten	580.000	546.108	758.500
Algemene kosten	170.000	197.264	157.900
Activiteitskosten	800.920	745.419	105.900
Totaal lasten	€ 1.550.920	1.488.791	1.022.300
Resultaat voor financiële baten/ kosten	16.080	153.303	-135.200
Financiële baten/ kosten	2.500	7.942	2.000
RESULTAAT	€ 18.580	161.445	-133.200